

بررسی اثر شامپو و روغن ضدشپش بر شپش سر

بهزاد بهجتی خسروشاهی^{۱*}، حبیب ماهوتی^۲، محمد علی فیضی^۳

۱- کارشناسی ارشد مهندسی شیمی، دانشکده مهندسی شیمی، دانشگاه صنعتی سهند، تبریز، ایران

۲- کارشناسی ارشد مهندسی شیمی، دانشکده مهندسی شیمی، دانشگاه آزاد تبریز، تبریز، ایران

چکیده

سابقه و هدف: اگر چه بهبود وضعیت بهداشتی، اقتصادی و اجتماعی تاثیر بسزایی در کاهش آلودگی به شپش داشته است، اما همچنان این انگل گسترده جهانی دارد، به طوری که در دهه گذشته در ایران هر سال ۶ میلیون مورد ابتلا به شپش گزارش می شود. شپش مختص جامعه یا طبقه اجتماعی خاصی نبوده و تمام افراد جامعه را مخصوصاً در فصول سرد سال ممکن است درگیر کند. شیوع این بیماری در کودکان بسیار بیشتر است و در جنس مونث شایع تر از جنس مذکر است. مقاومت به شپش کش های موجود مثل پرمترین و مالاتیون گزارش شده است. به علاوه نگرانی درباره ی عوارض بالقوه عصبی، سردرد و تشنج به خصوص در مورد لیندان وجود دارد و نمی توان آن را به صورت OTC مصرف نمود. بنابراین انتخاب یک فرآورده ضد شپش مناسب بسیار محدود می باشد. در این تحقیق بر آن شدیم که به مقایسه اثر بخشی شامپو و روغن گیاهی ضدشپش نلا تولید لابراتوار نلا در مقایسه با سایر محصولات شیمیایی ضدشپش پردازیم. این مطالعه با هدف تعیین میزان تاثیر شامپو و روغن ضدشپش نلا در درمان افراد آلوده به شپش سر و عوامل موثر در آن در استان آذربایجان شرقی طی سال ۱۳۹۵-۱۳۹۶ صورت گرفت.

روش کار: در این کار آزمایی ۲۰۰ نفر آلوده به شپش سر تحت درمان با شامپو و روغن ضدشپش نلا قرار گرفتند و یک هفته پس از اتمام دوره درمانی تحت معاینه قرار گرفتند و افراد آلوده مجدداً یک دوره درمانی را دریافت کردند و این روند تا ۳ دوره درمانی ادامه داده شد.

یافته ها: ۷۸٪ پس از یک دوره درمانی، ۱۴٪ در دو دوره و ۷٪ در سه دوره درمانی بهبود یافتند. در ۱٪ آلودگی برطرف نگردید. در کل، ۹۷/۸٪ افراد آلوده در طی ۱ تا ۲ دوره درمانی عاری از آلودگی شده بودند. بین تراکم آلودگی در خانواده و سطح سواد مادر خانواده با افزایش طول درمان ارتباط داشت. طول دوره درمان در خانواده های دارای ۱-۲ نفر آلوده ۲/۳ برابر و ۳ نفر یا بیشتر ۵/۵ برابر بیشتر از خانواده هایی بود که هیچ فرد آلوده دیگری در خانه نداشتند. افراد بالای ۲۰ سال (نسبت به زیر ۱۰ سال) شانس بیشتری در افزایش دوره درمانی داشتند. نتایج این مطالعه نشان داد شامپو و روغن ضدشپش نلا از لحاظ نتیجه اثر دارو، کاهش شدت خارش و پذیرش بیمار نتایج معنی داری وجود دارد ($P < 0.05$). در هیچ یک از بیماران عارضه بالینی (عفونت ثانویه باکتریال، لنفادنوپاتی گردنی، ضایعات زرد زخمی) و عارضه جانبی مشاهده نشد. اگرچه سایر محصولات همچنان در برخی از بیماران اثر ضد شپش دارد، اما شامپو و روغن ضدشپش نلا دارای اثر ضد شپش بالایی می باشد و تاثیر به سزایی در کاهش شدت خارش و افزایش پذیرش بیمار دارد و با توجه به مکانیسم فیزیکی، امکان ایجاد مقاومت با مصرف این محصول بسیار بعید است.



نتیجه گیری: تراکم آلودگی بالای ۲ نفر و سطح سواد پایین والدین از عوامل مستعد کننده افزایش مکرر دوره های درمان با شامپو و روغن ضدشپش نلا بوده و در این خانوارها نیاز به آموزش اصولی و حساسیت بیشتر در درمان وجود دارد.

واژه کلیدی: شپش، شامپو و روغن ضدشپش، نلا، درمان، آذربایجان شرقی.